

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

65. పంచషష్ఠితమః సర్గః - అంతఃపురాక్రందః

|| అంతఃపురాక్రందః ||

అథ రాత్ర్యాం వృతతాయాం ప్రాతరేవాపరేఽహని |
వందినః పర్యుపాతిష్ఠన్ తత్పార్థివనివేశనమ్ || 1 ||

సూతాః పరమసంస్కారాః మంగళాశ్చోత్తమశ్రుతాః |
గాయకాః స్తుతిశీలాశ్చ నిగదంతః పృథక్ పృథక్ || 2 ||

రాజానం స్తువతాం తేషాముదాత్తాభిహితాశిషామ్ |
ప్రాసాదాభోగవిస్తీర్ణః స్తుతిశబ్దో హ్యవర్తత || 3 ||

తతస్తు స్తువతాం తేషాం సూతానాం పాణివాదకాః |
అపదానాన్యుదాహృత్య పాణివాదా నవాదయన్ || 4 ||

తేన శబ్దేన విహగాః ప్రతిబుద్ధా విసస్వనుః |
శాఖాస్థాః పంజరస్థాశ్చ యే రాజకులగోచరాః || 5 ||

వ్యాహృతాః పుణ్యశబ్దాశ్చ వీణానాం చాపి నిస్స్వనాః |
ఆశీర్గేయం చ గాథానాం పూరయామాస వేత్త తత్ || 6 ||

తతః శుచి సమాచారాః పర్యుపస్థాన కోవిదాః |
స్త్రీవర్షవరభూయిష్ఠాః ఉపతస్థుర్యథాపురమ్ || 7 ||

హరిచందన సంపృక్తముదకం కాంచనైః ఘటైః |
ఆనిన్యః స్నాన శిక్షాజ్ఞా యథాకాలం యథావిధి || 8 ||

మంగళాలంభనీయాని ప్రాశనీయాన్యుపస్కరాన్ |
ఉపనిన్యుస్తథాప్యన్యాః కుమారీబహుళాః స్త్రియః || 9 ||

సర్వలక్షణసంపన్నం సర్వం విధివదల్చితమ్ |
సర్వం సుగుణలక్ష్మీవత్తద్భూవాభిహారికమ్ || 10 ||

తత్తు సూర్యోదయం యావత్సర్వం పరిసముత్సుకమ్ |
తస్థావనుపసంప్రాప్తం కిం స్విదిత్యుపశంకితమ్ || 11 ||

అథయాః కోసలేంద్రస్య శయనం ప్రత్యనంతరాః |
తాః స్త్రియస్తు సమాగమ్య భర్తారం ప్రత్యభోధయన్ || 12 ||

తథాఽప్యుచితవృత్తాస్తాః వినయేన నయేన చ |
నహ్యస్య శయనం స్మృష్ట్వా కించిదప్యుపలేభిరే || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

65. పంచషష్ఠితమః సర్గః - అంతఃపురాక్రందః

తాః స్త్రీయః స్వప్నశీలజ్ఞాస్థేష్టాసంచలనాదిషు |
 తా వేపథుపరితాశ్చ రాజ్ఞః ప్రాణేషు శంకితాః || 14 ||
 ప్రతిస్రాతస్తృణాగ్రాణాం సదృశం సంచకంపిరే | [సంచకాశిరే]
 అథ సంవేపమానానాం స్త్రీణాం దృష్ట్వా చ పార్థివమ్ || 15 ||
 యత్తదాశంకితం పాపం తస్య జజ్ఞే వినిశ్చయః |
 కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ పుత్రశోకపరాజితే || 16 ||
 ప్రసుప్తే న ప్రబుధ్యేతే యథా కాలసమన్వితే |
 నిమ్నభా చ వివర్ణా చ సన్నా శోకేన సన్నతా || 17 ||
 న వ్యరాజత కౌసల్యా తారేవ తిమిరావృతా |
 కౌసల్యాఽనంతరం రాజ్ఞః సుమిత్రా తదంతనరమ్ || 18 ||
 న స్త విభ్రాజతే దేవీ శోకాశ్రులులితాననా |
 తే చ దృష్ట్వా తథా సుప్తే ఉభే దేవ్యౌ చ తం నృపమ్ || 19 ||
 సుప్తమేవోద్గతప్రాణమంతః పురమదృశ్యత |
 తతః ప్రచుక్తుశుర్దినాః సస్వరం తా వరాంగనాః || 20 ||
 కరేణవైవారణ్యే స్థాన ప్రచ్యుత యూథపాః |
 తాసామాక్రంద శబ్దేన సహసోద్గత చేతనే || 21 ||
 కౌసల్యా చ సుమిత్రాచ త్యక్తనిద్రే బభూవతుః |
 కౌసల్యా చ సుమిత్రా చ దృష్ట్వా స్మృష్ట్వా చ పార్థివమ్ || 22 ||
 హా నాథేతి పరిక్రుశ్య పేతతుర్ధరణీతలే |
 సా కోసలేంద్రదుహితా వేష్టమానా మహీతలే || 23 ||
 న బభ్రాజ రజోధ్వస్తా తారేవ గగనాచ్ఛ్చతా |
 నృపే శాంతగుణే జాతే కౌసల్యాం పతితాం భువి || 24 ||
 ఆపశ్యంస్తాః స్త్రీయః సర్వాః హతాం నాగవధూమివ |
 తతః సర్వా నరేంద్రస్య కైకేయీప్రముఖాః స్త్రీయః || 25 ||
 రుదంత్యః శోకసంతప్తా నిపేతుర్గతచేతనాః |
 తాభిః న బలవాన్నాదః క్రోశంతభిరనుద్రుతః || 26 ||
 యేన స్థిలికృతం భూయస్తద్భూహం సమనాదయత్ |
 తత్సముత్తస్తసంభ్రాంతం పర్యుత్సుక జనాకులమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం

అయోధ్యకాండ

65. పంచషష్ఠితమః సర్గః - అంతఃపురాక్రందః

సర్వతస్తుములాక్రందం పరితాపార్తబాంధవమ్ |
సద్యో నిపతితానందం దీనవిక్లబదర్శనమ్ || 28 ||

బభూవ నరదేవస్య సద్వ దిష్టాంతమీయుషః |
అతతమాజ్ఞాయ తు పార్థివర్షభమ్
యశస్వినం సంపరివార్య పత్నయః |
భృశం రుదంత్యః కరుణం సుదుఃఖితాః
ప్రగృహ్య బాహూ వ్యలపన్ననాథవత్ || 29 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే
పంచషష్ఠితమః సర్గః || 65 ||

